

Miljødirektoratets stans av fiske i Orkla 2024

Infomøte 17. juli 2024 Orkla Fellesforvaltning

Lakse- og innlandsfiskeloven:

§ 1. Lovens formål.

- Lovens formål er å **sikre at naturlige bestander av anadrome laksefisk**, innlandsfisk og deres leveområder samt andre ferskvannsorganismer forvaltes i samsvar med naturmangfoldloven og slik at naturens mangfold og produktivitet bevares. Innenfor disse rammer skal loven gi grunnlag for **utvikling av bestandene med sikte på økt avkastning, til beste for rettighetshavere og fritidsfiskere.**

§ 25. Organisering av fiskeforvaltningen i vassdrag

- For å fremme en forsvarlig og rasjonell forvaltning av fiskeressursene skal fiskeforvaltningen arbeide for felles organisering.
- I vassdrag med selvreproduserende bestander av anadrome laksefisk plikter fiskerettshaverne å gå sammen om felles forvaltning. **Fellesforvaltningen skal omfatte regulering av fisket, fiskeoppsyn, informasjon, smitteforebyggende tiltak, fangststatistikk og rapportering, kultiveringstiltak og bestandsovervåking.**

Lakse- og innlandsfiskeloven:

Lovpålagte oppgaver for lokal forvaltning

1. **Regulering av fisket**
2. Bestandsovervåking
3. Fangststatistikk og rapportering
4. Fiskeoppsyn
5. Smitteforebyggende tiltak
6. Kultiveringstiltak
7. Informasjon
8. Organisasjonen

Miljø- direktoratet

Trøndelag	Orkland	121.Z	Orkla	L:01.06–31.08	Døgnavote per fisker: 1 laks. Sesongkvote per fisker: 5 laks. Midtsesongsevaluering med forhåndsavtalte tiltak.
-----------	---------	-------	-------	---------------	---

Forskrift om fiske etter anadrome laksefisk i vassdrag

§ 1.Virkeområde

§ 2.Fiske i vassdrag

§ 3.Forbud mot fiske av vinterstøing

§ 4.Dispensasjon

§ 5.Annet fiske og uttak av av anadrome laksefisk i vassdrag

§ 6.Midtsesongevaluering med forhåndsavtalte tiltak for laksefiske i vassdrag

«Lokal forvaltning skal gjennomføre midtsesongevaluering av laksefisket der dette framgår av vedlegg I. Statsforvalteren og lokal forvaltning i disse vassdragene skal inngå avtale om tiltak som lokal forvaltning skal iverksette inneværende sesong dersom midtsesongevalueringen viser at det er sannsynlig at gytebestandsmålet i vassdraget ikke nås det året.»

§ 7.Annen myndighet tillagt statsforvalteren

§ 8.Håndheving og sanksjoner

§ 9.Ikrafttreden

Gytebestandsmål (GBM)

«Gytebestandsmålet er mengden hunnlaks som må være igjen i elva etter fisket, for at maksimalt antall smolt kan produseres i elva fra hver årgang med gytefisk.»

Gytebestandsmål i Orkla: 18 911 kg hunnlaks

Midtsesongevaluering lokalt

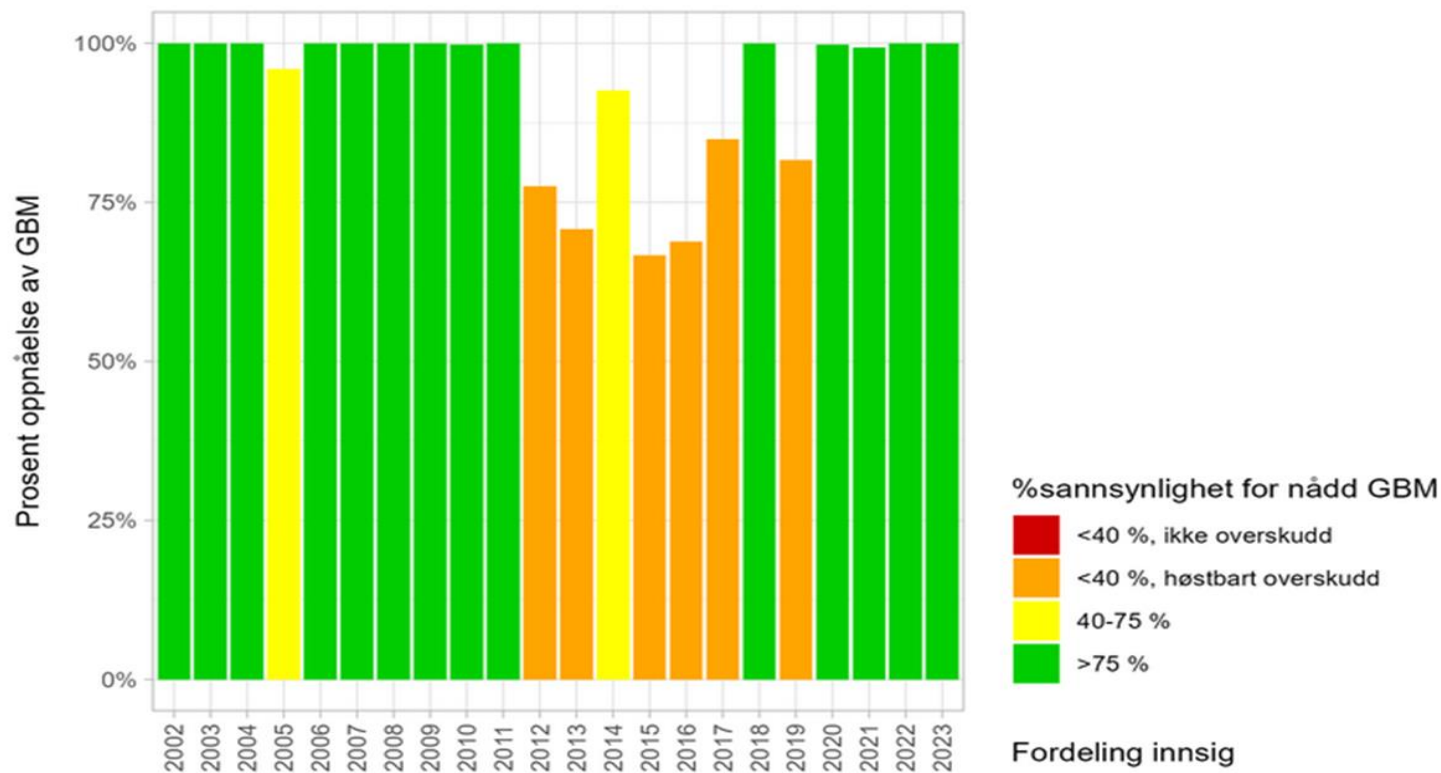
- Sannsynlighet for å nå GBM?

Evaluering av data fra

- Bestandsovervåking
(Tall fra Mølnbukta I Agdenes og Bjørsetdammen)
- Fangststatistikk og rapportering
Skjema fra Vitenskaplig råd for lakseforvaltning

Vitenskaplig råd for lakseforvaltning (VRL)

121.Z Orkla

Gjennomsnittlig sannsynlighet for oppnåelse av gytebestandsmål siste fire år: 95 %

Gjennomsnittlig prosentvis oppnåelse siste fire år: 100 %

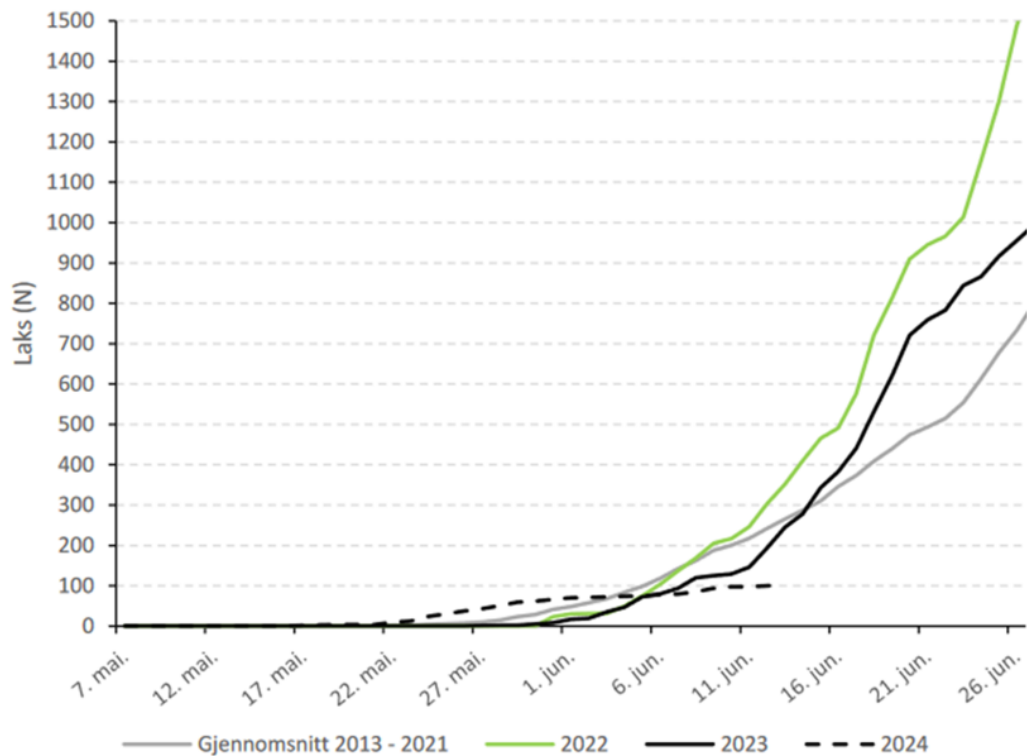
«Forvaltningsmålet er nådd når gjennomsnittlig sannsynlighet for at gytebestandsmålet er oppnådd de fire siste årene er minst 75 %.

Midtsesongsevaluering 2024

Tidslinje juni / juli

14/6	Miljødirektoratet advarer om stopp i fisket (DN)
14/6	SNA ukesrapport 1
17/6	VRL - gytemåloppnåelse i 2023
17/6	Styremøte i OFF og vedtak om midlertidig fredning
20/6	MD har ekstraordinær vurdering
21/6	MD varsler om stans i fiske fra 23
21/6	Medlemsmøte NL
22/6	Styremøtet i OFF
22/6	Medlemsmøte stengte elver NL
23/6	Fiske stenges
25/6	Styremøte OFF
25/6	Søknad om gjenåpning av fiske
27/6	Ekstra midtsesongsmøte OFF
2/7	MD varsel om å avgrense laksefiske
2/7	Medlemsmøte NL Trønderelvene
4/7	Midtsesongsevaluering
5/7	NINA Notat innsigsvurdering
5/7	Presentasjon Notat ved Peder Fiske
6/7	Kommentarer til notatet innsendt (feil hunnlaksandel, fangst av oppdrett)
9/7	MD vedtak om stans av fiske ut sesongen
10/7	Styremøte i OFF
11/7	Medlemsmøte NL
12/7	Klage på MD vedtak om stans
14/7	Foreløpig svar på klage
15/7	Styremøte i OFF
17/7	Infomøte om stans av fiske

14. juni 2024: SNA ukesrapport 1

Figur 11. Kumulativ oppvandring (N) av laks forbi Bjørsetdammen i Orkla i perioden 2013 – 2024. Kumulativ oppvandring for årene 2013 – 2021 er illustrert som et gjennomsnitt av alle år.

14. Juni 2024: Dagens næringsliv

Kollaps for laksefisket i elvene: – Aldri opplevd før

Fangstene av villaks i elvene siden sesongstarten 1. juni er så lave at Miljødirektoratet vurderer drastiske tiltak. Det kan bli full stopp i fisket.

Fangstene av villaks i elvene er så langt i sesongen de laveste som noen gang er registrert. (Foto: Harald Berglihn)

17.juni 2025: Styrevedtak i Orkla Fellesforvaltning

Innfører midlertidig fredning av ALL laks over 65 cm

juni 17, 2024

Årets sesong har så langt vært godt under middels. Tallene fra telleren på Bjørsetdammen viser en lavere oppgang i forhold til vanlig og fangstene er en god del lavere enn hva man skulle forvente seg. Derfor flytter vi årets midtsesongsmøte fram med en uke. Fra og med i dag og fram til møtet innføres en midlertidig fredning av ALL laks over 65 cm. Med andre ord skal all laks over 65 cm settes levende ut i elva igjen. Ny vurdering vil bli tatt på møtet den 28. Juni.

Laksefisket stanses i deler av landet fra 23. juni

Fra 23. juni stenger laksefisket i 33 elver og i sjøen fra svenskegrensen i sør til og med Trøndelag, etter rapporter om svært lite laks hittil i år.

Publisert 21.06.2024

25. juni: Søknad om gjenåpning av laksefiske i Orkla Styret i Orkla Fellesforvaltning

Årsak: Uttak av rømt oppdrettlaks

Føre-var: fredet all laks over 65 cm (siden mandag 18/6)

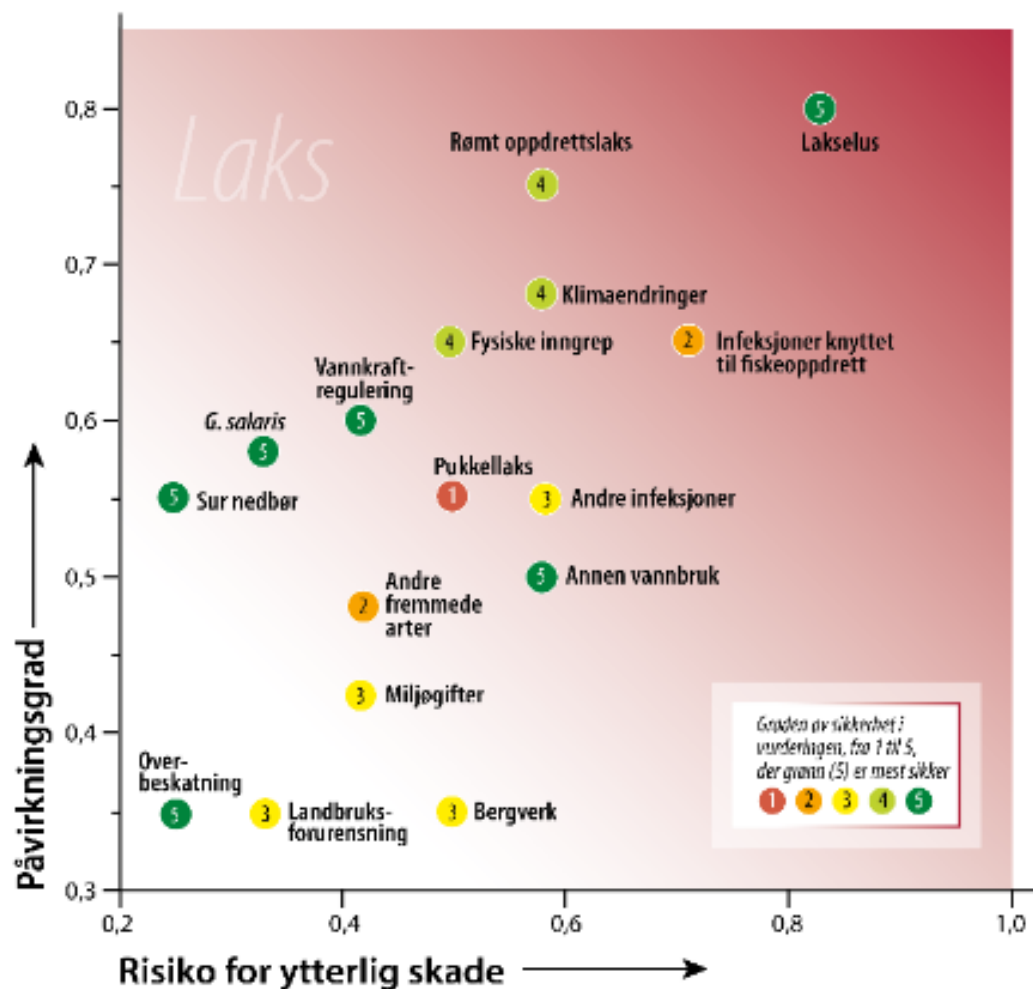
Ved gjenåpning: stamme inn fiskereglene ytterligere (all hunnlaks, sesongkvote 2 laks)

Forsvarlig pga:

- Erfaring med gjenutsetting
- Flere oppsyn
- Oppnådd gytebestandsmålet siste 4 år
- Tellingene i 2022 og 2023 var de beste noensinne (Bjørsetdammen og gytegroper)

Svar senest onsdag 3. juli pga av skifte av fiskere

25. juni: Søknad om gjenåpning av laksefiske i Orkla Styret i Orkla Fellesforvaltning

Figur 5. Plassering av de ulike trusselfaktorene mot laks i et påvirknings- og risikodiagram. Bakgrunnsfargen viser alvorlighetsgrad (mørk farge mest alvorlig). Fargene på punktene symboliserer graden av sikkerhet i vurderingen, basert på hvor godt dokumentert effekten er, og hvor samstemt dokumentasjonen og ekspertene er i vurderingen, etter en femdelte skala.

2. Juli 2024: www.miljodirektoratet.no

[Forside](#) / ... / [2024](#) / [Juli 2024](#) / [Oppmodar til lokale tiltak for å avgrense laksefiske](#)

Oppmodar til lokale tiltak for å avgrense laksefiske

Lokale elveeigarlag for laksefiske bør vurdere å innføre egne tiltak som reduserer mengda laks som blir fanga.

Publisert 02.07.2024

4. Juli 2024: Midtseongsevaluering

MIDTSEONGEVALUERING AV LAKSEFISKET		2024	
121.Z	Orkla	Avtalt evalueringsdato:	01.jul
	Gytebestandsmål	18 911 kg	Dato for innhenting av statistikk:

KUN GRÅ FELT SKAL FYLLES UT

AVLIVET LAKS	Smålaks < 3 kg	Mellomlaks 3,0-6,9 kg	Storlaks ≥ 7,0 kg
Hvor mange kg er rapportert avlivet ved dato for evaluering?	23 kg	162 kg	404 kg
Hvor stor del av fangsten tror dere er rapportert?	60 %	60 %	60 %
Antatt andel hunner pr. vektklasse i avlivet fangst	30	60	40 %
Estimert mengde avlivet hunnlaks	11,5	162,0	269,3

KUN GRÅ FELT SKAL FYLLES UT

GJENUTSATT LAKS	Smålaks < 3 kg	Mellomlaks 3,0-6,9 kg	Storlaks ≥ 7,0 kg
Hvor mange kg er rapportert gjenutsatt ved dato for evaluering	30 kg	310 kg	1137 kg
Hvor stor del av gjenutsatt fisk tror dere er rapportert?	60 %	60 %	60 %
Antatt andel hunner pr. vektklasse hos gjenutsatt fisk	30	75	65 %
Estimert mengde gjenutsatt hunnlaks	15,0	387,5	1231,8

RESULTAT	Tidlig år	Normalt år	Seint år
Forventet gytebestand ved sesongslutt	5 544 kg	7 420 kg	11 928 kg
Avvik fra gytebestandsmålet	-13 367 kg	-11 491 kg	-6 983 kg
Forventet gytebestand som prosent av gytebestandsmålet	29 %	39 %	63 %

5. Juli 2024: NINA Foreløpig vurdering av laksefangster i 2024

2.27 121.Z Orkla

Gytebestandsmål: 18911 kg

Fangst fram til stenging: 45 % av 2023, 39 % av 2016-2019

Elvefangst i 2024 (avlivet): 576 kg (anslått fangst av hunnlaks 338 kg)

Sjøfangst i 2024: 0 kg (anslått fangst av hunnlaks 0 kg)

Totalfangst i 2024: 576 kg (anslått fangst av hunnlaks 338 kg)

Regional trend: Svak start i elvene i Trondheimsfjorden. Svært svake fangster av storlaks i kilenot på Agdenes merkestasjon. Relativt lite laks har passert på Bjørsetdammen så langt.

Oppnåelse av gytebestandsmål: 132 % i 2023, 132 % siste 4 år

Andel av gytebestand fra laks over 65 cm (mellom- og storlaks): 96 %

Total beskatning 2023: 15 %

Maksimal mulig beskatning i 2024 med innsig 70 % av 2023: 7 %

Maksimal mulig beskatning i 2024 med halvert innsig fra 2023: 0 %

Forventet overskudd 2024 dersom mellom og storlaksinnsiget er 70 % av 2023: 1376 kg hunnlaks

Forventet overskudd 2024 dersom mellom og storlaksinnsiget er halvparten av 2023: 0 kg hunnlaks (mangler 4151 kg)

7. juli: Kommentarer til Notatet fra NINA

- **I Orkla var all hunnlaks over 65 cm fredet fra sesongstart. Vi innførte en midlertidig fredning av all laks over 65 cm når innsiget og oppgangen var såpass svak. Noen hunnlaks blir avlivet i den tro at de er hannlaks. Dette ønsket vi unngå ved å frede all over 65 cm. I beregningene fra NINA anslår de at over halvparten av all avlivet er hunnlaks. Det er langt færre kilo hunnlaks avlivet i Orkla.**
- **Videre henvises det til at oppdrettslaksen går seint opp i elvene og at et sportsfiske i juli og første halvdel av august tar ut svært lite oppdrett. Dette året viser at dette ikke stemmer. I alle fall tyder alt på at det ikke er tilfelle når stor laks rømmer rett før sesongstart som i år. Før vi ble stengt var 20 stor oppdrettslaks tatt i sportsfiske her i Orkla og hele 11 har gått over Bjørsetdammen. Laksen som har rømt i år søker tidlig til elv og går langt opp i elva. Vår fangst av 20 oppdrett (20 % av avlivet fangst!) bekrefter at et sportsfiske i sesong er svært effektivt til å redusere antallet i elv.**
- **Rømt laks går vanligvis nordover og det ser ut til å stemme også for denne rømmingen. Det er derfor ikke sannsynlig at det vil komme mye oppdrett i Orkla til høsten.**

Åpner 16 stengte lakseelver – strammer inn i Varanger

I Sør-Norge åpner begrenset laksefiske i 16 av 33 stengte elver, og to av seks stengte sjøområder. I nord strammes laksefisket inn i Varangerfjorden.

Publisert 09.07.2024

12. juli: Klage på Miljødirektoratets vedtak

Hvorfor klage?

Fordeler med åpen elv er betydelig flere enn stengt elv

Feil andel hunnlaks i vurderingen av 2023-sesongen

Ellers mye samme argumentasjon som ved midtsesongsevaluering

14. juli: Foreløpig svar på klage fra Miljødirektoratet

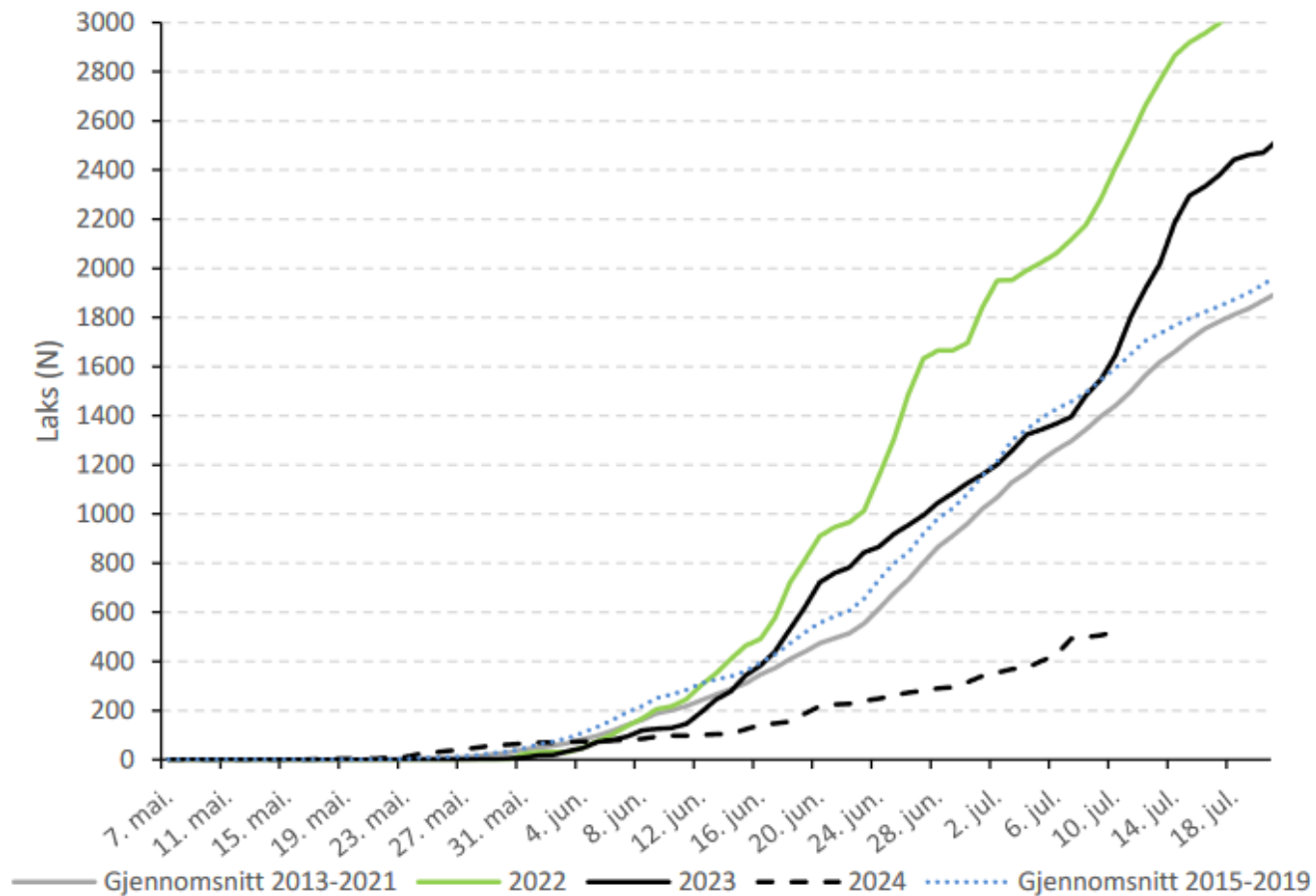
Vi viser til klagen datert 12. juli 2024. Det vil ta noe tid før dere får et svar. Grunnen til det er ferieavvikling og redusert saksbehandlerkapasitet. Dere kan forvente svar på klagen innen utgangen av august måned 2024.

Vi har også noen kommentarer til de påstander som settes frem i klagen:

- laveste målte oppgang Bjørsetdammen noensinne
- notatet fra NINA anslår underskudd på ca 4000 kg, dvs 78 % måloppnåelse

Verken forsvarlig eller ansvarlig å gjenoppta fiske i Orkla.

12. juli 2024: SNA ukesrapport 4

Figur 12. Kumulativ oppvandring (N) av laks forbi Bjørsetdammen i Orkla i perioden 2013 – 2024. Kumulativ oppvandring for årene 2013 – 2021 er illustrert som et gjennomsnitt av alle år.

Fordeler /ulemper med stengt elv

Fordeler:

Redusert beskatning

Ulemper stengt elv:

Ingen muligheter for næring og rekreasjon

Lokalt næringsliv

Omdømmetap Orkla og laksefiske

Ingen overvåking av bestanden eller langs elva

Genetisk påvirkning

Lokal forvaltning umyndiggjort

Synliggjør manglende tillit til lokal forvaltning

Uttak hunnlaks 2024

NINA anslår et underskudd på ca 4000 kg
og et måloppnåelse på 78 %.

2023: avlivet 921 kilo hunnlaks i Orkla

2024: 50 % oppgang - 460 kilo - totalt underskudd på kg 4460

Gytebestandsoppnåelse: $18911 - 4460 = 14451$ - 76 %.

Måloppnåelse uten fiske på ca 78 %

Måloppnåelse med fiske på ca 76 %

Takk for
oppmerksomheten!

Rune Krogdahl

Daglig leder

Orkla Fellesforvaltning

Telefon: + 47 924 01 517

Epost: rune@orklaguide.com

